

MINISTERUL ECONOMIEI SI FINANTELOR
AGENTIA NATIONALA PENTRU DEZVOLTAREA ZONELOR MINIERE
BIROU REGIONAL ALBA

DEZVOLTAREA ZONELOR MINIERE
SA CONSTRUIM UN VIITOR DURABIL

Introducere

În postura de stat membru al UE, politica națională de dezvoltare a României se va racorda din ce în ce mai strâns la politicile, obiectivele, principiile și reglementările comunitare în domeniu, în vederea asigurării unei dezvoltări socio-economice de tip "european" și reducerea cât mai rapidă a disparităților semnificative față de Uniunea Europeană.

Conceptul de dezvoltare este cel mai adesea asociat cu expansiunea sau creșterea. Această reprezentare este proprie perioadei industrializării, perioadă în care principalele criterii de evaluare a proceselor de dezvoltare erau de tip cantitativ și vizau volumul, numărul și viteza de realizare. Accepțiuni de dată recentă ale acestui concept dau alte sensuri. O accepțiune mai recentă asupra acestui concept este aceea că prin dezvoltare trebuie înțeles în primul rând schimbare, și doar în al doilea rând creștere.

Managementul dezvoltării locale și dezvoltarea regională preocupă din ce în ce mai mult pe specialiști, politicieni, economiști și știința. Acum, mai mult decât oricând, schimbarea își găsește modelul în conturarea unei hărți a dezvoltării sociale, economice, în care localul și regionalul, subsidiaritatea și inovația, riscul, succesul sau insuccesul însoțesc politicile dezvoltării.

Strategiile de dezvoltare fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Un rol cheie în cadrul acestui proces de planificare îl are, fără îndoială, administrația publică care trebuie să dea dovadă de abilități manageriale pentru a putea utiliza acest instrument la capacitățile sale maxime.

Dezvoltarea durabila se derulează pe fondul unor principii majore ce o caracterizează:

- *preocuparea pentru echitate și corectitudine între țări și între generații;*
- *viziunea de lungă durată asupra procesului dezvoltării;*
- *gandirea sistemică, interconexiunea între economie, societate și mediu.*

Dezvoltarea locală antrenează un proces dependent de inovație și antreprenoriat, de creștere internă și schimbări structurale, prin care se urmărește creșterea standardului de viață a comunității locale pe baza perfecționării capacității de transformare și adaptare.

Planul strategic de dezvoltare socio-economică elaborat în mod participativ într-o localitate este un instrument important de planificare care contribuie la o

“guvernare” locala coerenta si pragmatica astfel incat viata cetatenilor ei sa devina mai buna, localitatea sa devina atractiva, populatia sa sporeasca si sa se stopeze migratia, generatiile de azi sa devina preocupate in a asigura viitorul urmasilor pe aceleasi meleaguri, transformarile sa fie benefice astfel incat transferul intre generatii sa reprezinte progres.

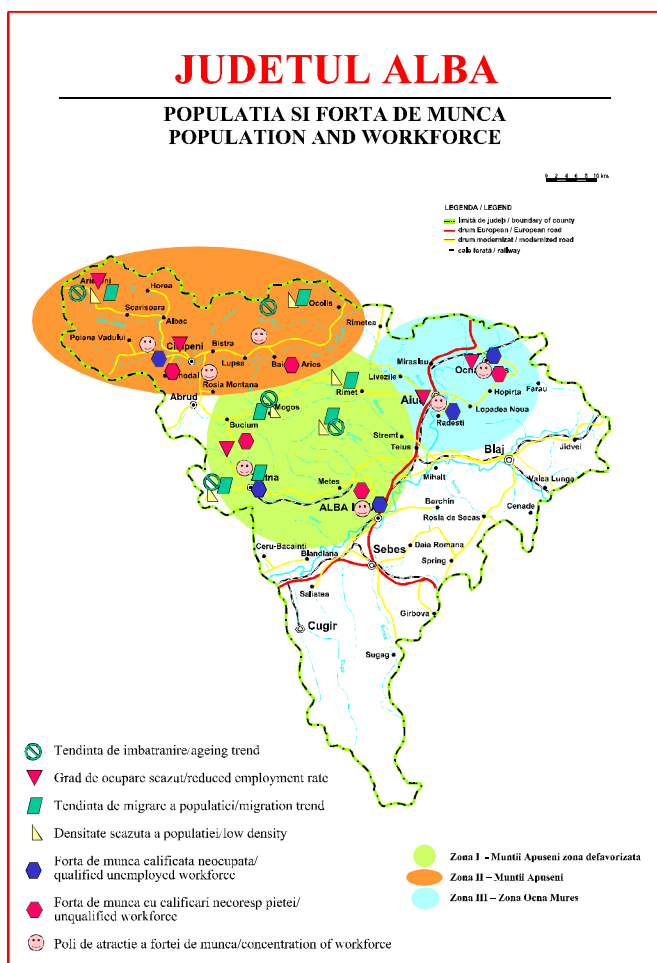
In situatia actuala din Romania majoritatea localitatilor si in special cele rurale au nevoie de sprijin din exterior pentru a depasi situatia de criza in care se afla. Numai cu resurse proprii ar fi necesara o perioada foarte indelungata de timp care sa duca la regenerarea localitatilor iar efectul ar fi de depopulare masiva, poate chiar disparitia unora.

In aceasta situatie se afla majoritatea localitatilor miniere din Romania, localitati in mare parte monoindustriale si a caror dependenta fata de exploatarea miniera a fost majora si in toate domeniile vietii prin asigurarea surselor de venituri pentru familii si institutiile locale, serviciilor si utilitatilor.

Prezentarea care urmeaza este o sinteza a strategiilor de dezvoltare a localitatilor din judetul Alba, cele mai afectate de restructurarea sectorului minier.

Zona miniera – județul Alba

Zona minieră este situată în partea nord - vestică a județului Alba iar din punct de vedere geografic este delimitată spre sud-vest de culmile estice ale Munților Metaliferi, spre est de lanțul muntos al Munților Trascăului, iar spre nord de culmile sudice ale Muntelui Mare și ale Munților Bihorului.

Zonei îi aparțin localitățile în care au fost prezente activități miniere Abrud, Baia de Arieș, Roșia Montană, Zlatna, Ocna Mureș, Almașu Mare, Bistra, Bucium, Lupșa, Sălcium, și alte 25 de localități limitrofe din care provenea în mare parte forța de muncă pentru unitățile miniere.

Activitățile industriale au vechi tradiții în județul Alba, în primul rând datorită resurselor de minereuri neferoase și de metale prețioase existente în spațiul montan și existenței unei arte, specifice locului, în prelucrarea lemnului și a metalelor (aurul se extragea din zona Abrud – Roșia Montană – Bucium din perioada legiunilor romane, iar cuprul se prelucra la SC Ampellum Zlatna de la 1747).

Restructurarea sectorului minier care a reprezentat sectorul economic de bază al zonei miniere Apuseni, a afectat în lanț întreaga viață socio-economică a localităților din această zonă.

Pe lângă declinul sectoarelor conexe mineritului și-au încetat și ele activitatea, indirect au intrat în declin toate celelalte sectoare din zonă: comerț, servicii, alimentare publică, etc., datorită diminuării veniturilor populației.

PLANIFICAREA PARTICIPATIVA

Elaborarea participativa a planurilor strategice de dezvoltare este o necesitate care va deveni din ce în ce mai mult solicitată de către finanțatori, planul strategic de dezvoltare fiind instrumentul care va sta la baza argumentării necesităților de dezvoltare pentru care comunitățile vor solicita sprijin financiar.

Dacă elaborarea strategiilor în mod convențional, bazată pe indicatori cantitativi nu necesită decât expertiza unui consultant extern care elaborează o diagnoză în ce privește dezvoltarea locală, planificarea participativă presupune consultarea cetățenilor și antrenarea tuturor actorilor implicați în procesul dezvoltării.

Metodele și tehnicile de participare comunitară utilizate frecvent în proiectele de dezvoltare ale finanțatorilor externi sunt: evaluarea socială, analiza factorilor de decizie, evaluarea participativă, evaluarea impactului asupra beneficiarilor, monitorizarea.

Planificarea dezvoltării trebuie să reprezinte voința comunităților: administrației publice locale, a cetățenilor, a factorilor de influență din localitate care doresc o dezvoltare durabilă și care se vor implica în atingerea acestui obiectiv.

Agentia Nationala pentru Dezvoltarea Zonelor Miniere (ANDZM), acorda sprijin prin componența „Cresterea Capacitatii Comunitatilor” din programul „Regenerare Socio Economica” finanțat de Banca Mondiala și Guvernul Romaniei pentru realizarea strategiilor de dezvoltare și a planurilor de acțiune multianuale astfel încât să se acorde cetățenilor posibilitatea de a-și aduce contribuția la creșterea gradului de bunăstare, de a lua atitudine și de a avea un cuvânt de spus - acționând împreună cu toate sectoarele comunității pentru a crea un viitor durabil.

Procesul de planificare începe cu înființarea organismelor locale care vor gestiona dezvoltarea locală, Comitet de Inițiativă, Comitet de Dezvoltare Socio- Economica (CDSEA), acesta din urmă fiind înființat pe o perioadă nelimitată și se va implica în implementarea planului de acțiune.

Comunitățile sunt consultate în vederea identificării necesităților de dezvoltare, a domeniilor viabile care necesită îmbunătățiri, a modului cum oamenii percep, înțeleg și acceptă transformările pozitive sau negative, care sunt problemele pe care aceștia le reclamă. Ceea ce reiese din această consultare nu conduce la conturarea domeniilor strategiei.

Ceea ce avem de îndeplinit într-o localitate trebuie să aibă legătura cu necesitățile cetățenilor care locuiesc acolo. Dezvoltarea se realizează prin oameni, pentru oameni. Modul firesc de planificare ar fi acela de „jos în sus”, pornind de la nevoile cetățenilor, înglobându-le pe cele comune în direcții de acțiune sau politici locale, care să fie integrate apoi în cele județene, regionale apoi naționale astfel încât politicile naționale de dezvoltare să fie în deplină concordanță cu ceea ce doresc cetățenii și să fie considerate a fi prioritar.

Analiza situatiei actuale

Orice planificare porneste de la situatia actuala, care este starea comunitatii la momentul zero al planificarii. Care sunt resursele de care dispunem, ce este favorizant pentru localitatea sau regiunea in discutie? Ce avem de imbunatatit? Care sunt pericolele in calea progresului? Care sunt factorii favorizanti pe care ii vom putea fructifica?

Mai jos sunt enumerati cativa indicatori care definesc arealul celor 10 localitati miniere:

Indicator	Total	
Teritoriu administrativ (ha)	95108	
<i>Arabil</i>	8884	9,34 %
<i>Pasuni</i>	18423	19,37%
<i>Fanete</i>	14653	15,41%
<i>Paduri</i>	31761	33,39 %
Populatia	53525	
Scoli	33	
Unitati medicale	25	majoritatea cabinete medicale
Retea apa (km)	112,4	Prezenta in general in orase, lungimea medie 10 km
canalizare (km)	25,6	Numai in orase, lungimea medie 4 km

Din analiza celor 10 localitati: Abrud, Baia de Arieș, Roșia Montană, Zlatna, Ocna Mureș, Almașu Mare, Bistra, Bucium, Lupșa, Sălciua, au fost extrase principalele caracteristici comune:

Puncte tari

- **Potential turistic si agro-turistic**

(Rosia Montana)

Localitatile miniere din judetul Alba sunt localitati montane, cu locuri pitoresti si incarcate de istorie. Exista un real potential turistic al zonei inasa care nu va putea fi valorificat atata timp cat nu exista o echipare corespunzatoare a teritoriului. Fara infrastructura de acces si utilitati zona nu va fi niciodata atractiva nici pentru investitorii in turism nici pentru turisti.

- **Cladiri de patrimoniu (Abrud, Rosia Montana, Zlatna)**

(Zlatna. Casa de cultura)

Zestrea localitatilor miniere din judetul Alba in ce priveste cladirile de patrimoniu este bogata si asta datorita faptului ca activitatile miniere de aici sunt din cele mai vechi timpuri. Exploatarea aurului in aceasta zona a creat in trecut centre importante: Abrud, Zlatna, Rosia Montana.

- **Rezervatii naturale, monumente naturale**

Detunatele, Piatra Corbului, Piatra Despicata, Poiana Narciselor, Cheile Cibului, sunt doar cateva dintre monumentele naturale ale zonei. Din pacate se afla in locuri greu accesibile, nu exista marcaje, drumuri de acces.

(Rosia Montana. Piatra Corbului)

- **Fond forestier bogat**

- **Resurse naturale**

- **Traditii si obiceiuri inca pastrate (Bistra, Zlatna, Almasu Mare)**

(Almasu Mare. Calusarii)

<i>Puncte slabe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructuri degradate si insuficiente sau chiar inexistente (drumuri, apa, canal, infrastructura de mediu) • Dotari precare pentru serviciile sociale (educatie, sanatate, cultura, activitati recreative) • Bugete locale infuficiente in raport cu necesitatile investitionale • Domeniul public sarac • Proprietati fragmentate si reticenta cetatenilor fata de asocieri; • Mediu economic slab dezvoltat, lipsa locurilor de munca in special pentru forta de munca masculina
<i>Amenintari</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Depopularea • Calamitati naturale • Reticenta specialistilor in servicii sociale fata de localitatile care nu le asigura confortul necesar; • Reglementarile greu de indeplinit din domeniul agriculturii • Conditii de eligibilitate greu de indeplinit pentru accesarea programelor de finantate din instrumente structurale • Abordarea viitoare a dezvoltarii care nu mai acorda un statut special zonelor miniere
<i>Oportunitati</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Surse financiare atrase • Programe guvernamentale destinate zonelor ramase in urma • O strategie integrata de dezvoltare specifica zonelor miniere

Planul strategic participativ este elaborat prin intermediul unui ciclu de seminare organizate la nivel de comunitate, și anume: seminarul viziunilor (elaborarea unui tablou practic al viitorului dorit), seminarul contradicțiilor (identificarea obstacolelor care stau în calea realizării viziunilor), seminarul direcțiilor strategice (elaborarea acțiunilor propuse pentru înlăturarea contradicțiilor și atingerea viziunilor), seminarul implementării (elaborarea unor acțiuni substanțiale necesare pentru implementarea direcțiilor trasate).

Sucesiunea seminarelor este obligatorie și are o cale logică: pornind de la perspectiva îndepărtată, prin relevarea obstacolelor și elaborarea căilor de depășire a acestora, se ajunge la pași practici, reali, care se îndreapta spre perspectiva trasată.

Viziunea de dezvoltare

La acest moment incercam sa realizam tabloul viitor al zonei miniere asa cum cetatenii și l-ar imagina și îl doresc, cu mentiunea de a incerca realizarea unui tablou realist, tinand cont de ceea ce vom putea infaptui.

Din sinteza viziunilor celor zece localitati, s-au conturat cinci viziuni comune, care se regasesc la fiecare localitate si care sunt prioritati urgente.

- **Infrastructuri functionale**
- **Mediu de afaceri creat**
- **Potential turistic valorificat**
- **Servicii sociale de calitate**
- **Dotari asigurate pentru activitati culturale, recreative, sportive**

Obstacolele dezvoltarii

Urmatorul pas este cel la care trebuie sa identificam obstacolele dezvoltarii, problemele care treneaza si datorita carora localitatile nu progreseaza. Masurile care le vom programa trebuie da duca la depasirea sau eliminarea obstacolelor, altfel nu vom programa ceva viabil.

Principalele obstacole comune, care au fost identificate de catre fiecare localitate sunt urmatoarele :

- **Resursele financiare limitate**
- **Echiparea insuficienta a teritoriului care fac localitatile neatractive**
- **Capacitate locala scazuta in gestionarea dezvoltarii si atragerii de resurse**
- **Mediatizare insuficienta si neadecvata a potentialului local**
- **Reticenta la schimbare a cetatenilor**
- **Deficiente majore in ce privesc activele disponibile in domeniu public si privat al autoritatilor locale**

Directii de Dezvoltare

In baza viziunilor și contradicțiilor, vom elabora direcțiile strategice pentru depășirea obstacolelor și realizarea perspectivelor de dezvoltare.

In baza celor de mai sus și analizând acțiunile planificate în fiecare dintre cele 10 localități miniere ale județului Alba, se pot distinge 5 direcții de dezvoltare comune:

Echiparea cu infrastructuri și utilități a localităților

Asigurarea dotărilor edilitare necesare

Facilitarea dezvoltării mediului economic

Mediatizarea potențialului local

Cresterea capacității locale în gestionarea și atragerea de fonduri

In continuare am prezentat o sinteză de buget a sumelor necesare numai pentru prioritățile comune:

	Abrud	Baia de Aries	Zlatna	Ocna Mures	Rosia Montana
Echiparea cu infrastructuri și utilități a localităților	5798	6078	278143	421860	6025
<i>Drumuri și poduri</i>	<i>1845</i>	<i>1258</i>	<i>83663</i>	<i>406410</i>	<i>4300</i>
<i>Rețele de apă și canalizare</i>	<i>3635</i>	<i>2010</i>	<i>80311</i>	<i>8300</i>	<i>1275</i>
<i>Ecologizare și reconstrucția mediului</i>	<i>318</i>	<i>2810</i>	<i>114169</i>	<i>7150</i>	<i>450</i>
Asigurarea dotărilor edilitare necesare	1175	3125	7950	3120	1065
<i>Scoli</i>	<i>300</i>	<i>155</i>	<i>1450</i>	<i>620</i>	<i>305</i>
<i>Spitale/ dispensare</i>	<i>175</i>	<i>2500</i>	<i>1500</i>	<i>1100</i>	<i>115</i>
<i>Centre culturale</i>	<i>500</i>	<i>160</i>	<i>3000</i>	<i>700</i>	<i>550</i>
<i>Baze sportive</i>	<i>200</i>	<i>310</i>	<i>2000</i>	<i>700</i>	<i>95</i>
Facilitarea dezvoltării mediului economic	151	150	1880	1063	81
Mediatizarea potențialului local	120	91	350	128	242
Cresterea capacității locale în gestionarea și atragerea de fonduri	95	38	195	196	78

	Almasu Mare	Bistra	Lupsa	Salciua	Bucium
Echiparea cu infrastructuri si utilitati a localitatilor	5305	20270	14101	10352	6517
<i>Drumuri si poduri</i>	1160	14550	9560	5896	2556
<i>Rețele de apa si canalizare</i>	3560	5415	4200	4086	3645
<i>Ecologizare si reconstructia mediului</i>	585	305	341	370	316
Asigurarea dotarilor edilitare necesare	709	828	680	787	488
<i>Scoli</i>	337	215	245	298	234
<i>Spitale/ dispensare</i>	164	145	315	309	126
<i>Centre culturale</i>	180	468	120	180	128
<i>Baze sportive</i>	28				
Facilitarea dezvoltarii mediului economic	196	432	368	311	250
Mediatizarea potentialului local	235	78	89	103	135
Cresterea capacitatii locale in gestionarea si atragerea de fonduri	114	96	140	105	136

	Total (mii ron)	Total (Euro)
Echiparea cu infrastructuri si utilitati a localitatilor	774.449,00	221.271.142,86
<i>Drumuri si poduri</i>	531.198,00	151.770.857,14
<i>Rețele de apa si canalizare</i>	116.437,00	33.267.714,29
<i>Ecologizare si reconstructia mediului</i>	126.814,00	36.232.571,43
Asigurarea dotarilor edilitare necesare	19.927,00	5.693.428,57
<i>Scoli</i>	4.159,00	1.188.285,71
<i>Spitale/ dispensare</i>	6.449,00	1.842.571,43
<i>Centre culturale</i>	5.986,00	1.710.285,71
<i>Baze sportive</i>	3.333,00	952.285,71
Facilitarea dezvoltarii mediului economic	4.882,00	1.394.857,14
Mediatizarea potentialului local	1.571,00	448.857,14
Cresterea capacitatii locale in gestionarea si atragerea de fonduri	1.193,00	340.857,14

229.149.142,86

Interventia ANDZM in judetul Alba

- **Cresterea capacitatii comunitatilor**
  - 16 localitati asistate, planuri strategice elaborate, cel putin o sursa de finantare accesata;
- **Schema de stimulente financiare**
  - 911 locuri de munca in perioada 2001-2007
- **Schema de granturi mici**
  - 22 aplicatii din cele 13 localitati eligibile, 7 finantate si finalizate;
- **Schema de dezvoltare a comunitatilor miniere**
  - 65 de aplicatii depuse in perioada 2004 – 2007, din care 40 finantate;
- **Infrastructura municipala**
  - Toate cele 8 localitati eligibile au depus proiecte in cadrul componentei;
- **Informare publica**
  - 10 Puncte de informare publica infiintate si sustinute in localitati;

Instrumentele pe care ANDZM le-a avut la dispozitie, programele finantate din cele doua imprumuturi de la Banca Mondiala si Guvernul Romaniei, nu au reprezentat nici pe departe sumele necesare regenerarii integrale a comunitatilor miniere, ele au avut rolul mai degraba sa pregateasca comunitatile prin modele de buna practica in abordarea dezvoltarii. Tranferul de abilitati inspre comunitatile miniere in ce priveste planificarea, atragerea de resurse, gestionarea resurselor a fost de asemenea un obiectiv important al ANDZM. Experientele acumulate de comunitati trebuie fructificate pe viitor insa datorita faptului ca localitatile miniere nu au ajuns inca la o dezvoltare economica minim necesara, la o oarecare independenta financiara, aceste experiente s-ar putea pierde.

Ce trebuie sa facem?

- **Mobilizarea actorilor implicati “de jos in sus” de la comunitati la factorii de decizie;**

Planificarea dezvoltării locale are o importanță deosebită pentru dezvoltarea localităților în concordanță cu dorințele cetățenilor lor. Procesul de dezvoltare a unei comunități trebuie să vizeze în primul rând creșterea nivelului de trai al oamenilor, îmbunătățirea standardelor de viață și a confortului, facilitarea accesului la servicii și utilități conforme standardelor.

Pe de altă parte nu trebuie să uităm niciodată că durabilitatea proiectelor de dezvoltare depinde în cea mai mare măsură de implicarea oamenilor în realizarea lor, iar implicarea este majoră dacă respectivul proiect aduce bunăstare, dacă rezolvă o problemă, dacă satisface o necesitate.

Metodele de planificare participativă vizează consultarea cetățenilor, identificarea necesităților, stabilirea obiectivelor specifice ca în final politicile de dezvoltare să satisfacă necesitățile cetățenilor. În această manieră planurile de dezvoltare trebuie construite „de jos în sus”, adică dispune local înspre național.

În contextul unei economii globale, strategia de dezvoltare a României trebuie să aibă în vedere schimbări economice și sociale în vederea creșterii economice care să genereze un nivel de trai superior. Pentru acest lucru viziunea exprimată prin PND „o Românie competitivă, dinamică și prosperă” se va atinge prin: creșterea productivității, crearea unei baze antreprenoriale dinamice, cercetare-dezvoltare și inovare, investiții în infrastructură în vederea îmbunătățirii accesibilității și a condițiilor de viață, administrare eficientă precum și asumarea principiilor dezvoltării durabile pentru asigurarea unei administrări eficiente a resurselor, managementul mediului înconjurător, includerea tuturor grupurilor în dezvoltarea societății, precum și o dezvoltare spațială echilibrată și complementară.

- **Necesitati comune ale localitatilor miniere identificate si bugetate;**

La nivel local de asemenea este necesar ca localitățile să-și elaboreze politica specifică de dezvoltare. Strategiile autorităților publice locale vor juca un rol important în accesarea finanțării disponibile, calitatea și durabilitatea proiectelor implementate fiind dependente de strategia de dezvoltare locală. Comunitățile vor demonstra faptul că proiectul este încadrat sau cel puțin identificat în strategia locală. Procesul de consultare a comunității care este necesar justificării proiectului nu este unul simplu, este dificil și de durată însă dacă această consultare a avut loc la momentul elaborării planului strategic accesarea surselor de finanțare este mult ușurată, perioada de planificare a proiectului este redusă.

Pasul următor ar fi acela de a cuantifica necesitățile de finanțare la nivel zonal, regional, de a găsi soluții economice de implementare a acțiunilor. Se poate observa că necesarul investițional în infrastructură numai în 10 din localitățile miniere din țară este suma considerabilă, pe care localitățile miniere nu vor avea șansa să o atragă din programele finanțate din fonduri structurale, însă într-o abordare regională în care nu vom face zeci de drumuri de câte 2 km, ci vom face unul de 40 km care să deservească cât mai multe dintre localități probabil ar fi o soluție mai economică.

- **Resurse si oportunitati locale evaluate si valorificate;**

Cofinanțarea proiectelor, identificarea surselor pentru cofinanțare depinde de planificare și programare anterioară a resurselor.

Este necesară prin urmare susținerea și conceperea unor politici active la nivel regional și local, concretizate în primul rând în investiții publice de infrastructură, ajutor sporit acordat regiunilor rămase în urmă, formarea unei culturi antreprenoriale autentice, valorificarea potențialului uman existent.

- **Surse de finantare identificate si atrase inspre comunitatile miniere**

Potențialele surse de finanțare viitoare sunt cunoscute, însă este necesară o analiză a capacității de absorbție în special a comunităților miniere, care vor avea probleme în ce privește capacitatea de cofinanțare și gestionare a surselor atrase. Localitățile rurale cum

sunt majoritatea localitatilor miniere, isi pun speranta in accesarea Programului National pentru Dezvoltare Rurala, insa daca analizam spre exemplu sumele destinate infrastructurii posibilitatile de finantare sunt in medie intre 1 si 5 proiecte/ judet/ an. Ar fi benefic chiar si daca o sigura comunitate miniera dintr-un judet ar reusi accesarea programului, insa sa nu uitam ca ele intra in concurenta cu localitati rurale cu propuneri de proiecte mai economice datorat amplasarii geografice, densitatii populatiei, numarului de beneficiari. In cazul localitatilor urbane in cadrul Programului Operational Regional vor fi aceleasi dificultati. O atentie speciala pentru localitatile foste miniere ar mai fi necesara in urmatorii cel putin 5 ani.

- **Interventii guvernamentale legislative si prin programe de finantare in domeniile problema ale zonelor miniere;**

Aistarea in continuare a zonelor miniere prin programe destinate lor si corelate cu necesitatile reale, ar trebui sa devina o principala preocupare pentru toti factorii interesati. Continuarea asistentei specifice pentru localitatile miniere prin finantari guvernamentale sau din alte surse este foarte importanta si absolut necesara.

Cine?

- **Cetatenii, lideri de opinie;**
- **Aurtoritati publice locale**
- **Autoritati judetene**
- **Institutii si organisme ale dezvoltarii regionale**
- **Sindicate, ONG – uri, asociatii;**
- **Ministere, Agentii guvernamentale**
- **Organizatii internationale**

ANALIZA FACTORILOR DE DECIZIE

<i>Factorul de decizie</i>	<i>Care sunt așteptările factorului de decizie</i>	<i>Ce facem pentru a îndeplini așteptările factorului de decizie</i>	<i>Ce se va întâmpla dacă așteptările acestuia nu sunt îndeplinite</i>	<i>Care sunt așteptările noastre față de factorul de decizie analizat</i>	<i>Importanța lui pentru succesul proiectului puțin – 1 important – 2 f import. - 3</i>
Cetateni, lideri de opinie	Dezvoltare locala, imbunatatirea calitatii vietii;	Consultari, transparenta actului decizional, comunicare, informare;	Migrare, depopulare, sabotarea deciziilor locale	Participare, implicare in implementarea planurilor, reponsabilizare	3
Autoritatea Publica Locala	Realizarea planului de dezvoltare strategică Dezvoltarea durabilă a localității Imagine pozitiva	Colaborare permanenta, informari si propuneri;	Nu va participa din punct de vedere financiar si decizional	Transparență Susținere materială / financiară Cooperare	3
Autoritati judetene	Dezvoltarea judetului, eliminarea disparitatilor intre localitati	Consultare, informare, punerea in practica a masurilor de dezvoltare planificate	Neimplicare in rezolvarea problemelor locale. Intirzieri in realizarea actiunilor.	Acordare de avize, aprobări Implicare financiară	3
Institutii si organisme ale dezvoltarii regionale	Dezvoltarea regionala, o regiune puternica, competitiva	Consultare, informare, punerea in practica a masurilor de dezvoltare planificate	Pierderea unor oportunitati de dezvoltare.	Finantarea obiectivelor planificate	3
Sindicate, ONG, Asociatii	Indeplinirea obiectivelor pentru care militeaza	Armonizare interese, discutii analize, solicitarea implicarii si deciziei	Riscul nerealizării impactului dorit asupra unor grupuri țintă	Sustinere, participare comuna la actiuni	3
Ministere, Agentii guvernamentale	Indeplinirea masurilor din Planul National de Dezvoltare	Realizarea masurilor specifice de dezvoltare, participare, implicare	Domenii problema vor ramane nerezolvate	Politici de dezvoltare si resurse financiare alocate care sa duca la rezolvarea problemelor.	3

